

מחווון: משימת הערכה בית ספרית במקצוע "עברית" תכנית שלהב"ת
מחצית ב' - תשע"ב

מספר פריט	סוג פריט	פרק ראשון: כמה דקות הליכה שוות שלוש שנות חיים נוספות	מס' נקודות
1	פרשנות והיסק	3 = התלמיד הקיף את מסיח א 0 = התלמיד הקיף את מסיחים ב, ג, ד	3 נק'
2	איתור מידע	על התלמיד לציין מתוך המאמר שתי סיבות לכך שרק חלק קטן מהאוכלוסייה מבצע פעילות גופנית באופן קבוע: 4 = תשובה הכוללת שתי סיבות מבין הסיבות הבאות: 1. קוצר זמן 2. עומס תמידי 3. רוב האנשים נוטים לחשוב שפעילות של פחות מ 30 דקות ביום " לא שווה כלום", ולכן אינם מבצעים פעילות גופנית. 2 = תשובה הכוללת רק סיבה אחת נכונה 0 = לא נכון / לא ענה	4 נק'
3 א	איתור מידע גלובאלי + פרשנות והיסק	4 = 7-8 השלמות נכונות בטבלה 3 = 5-6 השלמות נכונות בטבלה 2 = 4-5 השלמות נכונות בטבלה 1 = 2 השלמות נכונות בטבלה 0 = 0-1 השלמות נכונות בטבלה ההשלמות: 1. לבדוק מהו שיעור הפעילות הגופנית המינימלי המביא להארכת תוחלת החיים ולהפחתת התמותה. 2. 400,000 3. 101 ילדים 4. מקום המחקר 5. טיוואן 6. משך המחקר 7. שישה חודשים 8. פעילות גופנית מינימלית כמו צעידה במשך רבע שעה ביום מפחיתה ב 14 אחוז את הסיכון למות, ומאריכה את החיים. / רבע שעה של הליכה ביום מאריכה את החיים בשלוש שנים.	4 נק'
3ב	הערכה וביקורת	4 = תשובה הכוללת את הכרעת התלמיד לגבי העדפה של אחד מן המחקרים ונימוק איכותי המתבסס על נתוני הטבלה. לדוגמה: * אני ממליץ להציג בפני חבריי את המחקר שבוצע בטייוואן מכיוון שהמחקר בדק מספר נחקרים רב ונערך במשך שנים רבות ולכן הדבר מורה על אמינות המחקר. מכיוון שמסקנת המחקר שעל פיה פעילות גופנית מינימאלית של רבע שעה של הליכה ביום תורמת להארכת תוחלת החיים תשכנע מאוד את חבריי לכיתה להתחיל ללכת למרות קוצר הזמן שבו הם נמצאים.	4 נק'

	<p>* אני ממליץ להציג בפני חבריי את המחקר שבוצע בארץ מכיוון שהמחקר נוסה על ילדים, ומכיוון שאנו עדיין לא נחשבים כמבוגרים המחקר מתאים גם לנו. / המחקר נוסה בישראל, ולכן תוצאותיו מתאימות לאורח החיים כאן. / מכיוון שהוא מוכיח לתלמידים שניתן להקנות הרגלי בריאות טובים כבר בגיל צעיר ועדיין לא מאוחר לשנות הרגלים.</p> <p>ניקוד חלקי - 3 או 2: הנימוק חלקי / הנימוק מתבסס רק בחלקו על נתוני הטבלה / נימוק מלא ללא ציון הכרעת התלמיד</p> <p>0 = לא נכון / לא ענה / הנימוק אינו מתאים או שאינו מתבסס על נתוני הטבלה / ללא נימוק</p>		
4 א	איתור מידע	<p>2 = פעילות גופנית חשובה אצל ילדים משום שהיא תורמת להתפתחות הגופנית, הנפשית והשכלית אצל כל ילד.</p> <p>1 = נימוק חלקי שאינו כולל את כל תרומותיה של הפעילות הגופנית.</p> <p>0 = לא נכון / לא ענה</p>	2 נק'
4ב	פרשנות והיסק	<p>4 תשובה הכוללת שתי המלצות שונות לאנשים המעוניינים לנהל אורח חיים בריא מתוך ההלצות הבאות (יש להקפיד על ניסוח בלשון המלצה):</p> <ul style="list-style-type: none"> - כדאי ללכת אפילו רבע שעה בכל יום על מנת להאריך את תוחלת החיים או 90 דקות בשבוע - מומלץ לכל אדם לצעוד 10000 צעדים ביום – 5 קילומטרים. - כדאי להקדיש לפעילות גופנית לפחות 30 דקות ביום חמש פעמים בשבוע - כדאי לעסוק בריצה מכיוון שהיא תורמת להארכת תוחלת החיים ולשיעור נמוך יותר של התקפי לב ובעיות גופניות. - כדאי לרכוש מד צעדים כי שימוש בו מעלה באופן ניכר את מספר הצעדים היומי כי הוא מגביר את המודעות לצעוד יותר. - רצוי שילדים יבצעו פעילות גופנית יומיומית (הן בשעות הן בשעות אחר הצהריים) כי הדבר משפר את הכושר הגופני שלהם ומסייע לירידה באחוז השומן שבגופם. - כדאי להתחיל להתמודד עם בעיות הירידה בכושר הגופני והתזונה הלקויה כבר בגיל צעיר - כדאי לשלב תכניות לניהול אורח חיים בריא בגני הילדים כי הדבר מוביל לשיפור בתזונת הילד, לעיסוק מוגבר בפעילות גופנית ולאורח חיים בריא גם כשיתבגר <p>2 = תשובה הכוללת רק המלצה אחת. / המלצה אחת אינה נכונה. / אינה מהטקסט / אחד המשפטים אינו מנוסח בלשון המלצה.</p> <p>0 = לא נכון / לא ענה / ההמלצות אינן מתבססות על המאמרים / הניסוח אינו בלשון המלצה.</p>	4 נק'
5	הערכה וביקורת	<p>3 = המידע המופיע בהערות השוליים של שני המאמרים תורם להגברת / לחיזוק תחושת האמינות של הקורא / הדבר נותן תקפות למאמרים / הקורא מבין שהמידע המופיע במאמרים מהימן (נכתבו על ידי מומחים בתחום).</p> <p>1-2 = תשובה חלקית</p> <p>0 = לא נכון / לא ענה / רק העתיק את המידע בהערות השוליים</p>	3 נק'

3 נק'	3 = התלמיד הקיף את מסיח 2 0 = התלמיד הקיף את מסיחים 1, 3 או 4	אוצ"מ	6 א
3 נק'	3 = התלמיד הקיף את מסיח 2 0 = התלמיד הקיף את מסיחים 1, 3 או 4	אוצ"מ	6ב
2 נק'	2 = אלה - נבדקים שביצעו פעילות גופנית כ 15 דקות ליום בממוצע 0: לא נכון / לא ענה	פרשנות והיסק	6ג
3 נק''	במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת ניקוד חלקי שאינו מפורט להלן. 3 = תשובה הכוללת את עמדת התלמיד (חיובית, שלילית, שיש בה הסתייגות) בליווי נימוק מתאים. לדוגמה: לדעתי, הטקסט הנלווה "ריצה מאריכה תוחלת חיים" אינו מיותר מכיוון שהוא מחזק את מסקנת המחקר העיקרי בכך שמוסיף מידע שגם מי שעוסק בריצה ולא רק בהליכה <u>מאריך את תוחלת החיים שלו</u> ומפחית את הסיכוי למות למשל מהתקפי לב. או: לדעתי, הטקסט הנלווה "ריצה מאריכה תוחלת חיים" מיותר מכיוון שהמידע בו חוזר על המסקנה שנקבעה במחקר המקיף. ניקוד חלקי: : תשובה הכוללת נימוק מתאים ללא ציון מפורש של עמדת התלמיד 0: תשובה הכוללת דעה בלבד ללא נימוק / תשובה הכוללת נימוק שאינו רלוונטי / הנימוק אינו מסתמך על המאמר.	הערכה וביקורת (תוכן)	7 מעריכים פעמיים: פעם תוכן ופעם הבעה בכתב. סה"כ - 8 נק'
5 נק'	בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה בלבד 5 = איכות כתיבה מיטבית 3-4 = איכות כתיבה בינונית 1-2 = איכות כתיבה נמוכה 0 = איכות כתיבה חלשה מאוד כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש להתייחס לרכיבים הבאים: מבנה התשובה, מבנה המשפטים, הרצף בין המשפטים, מילות הקישור, משלב הלשון, סימני הפיסוק (שימוש תקין בסימני הפיסוק ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט) הכתיב.	(הבעה בכתב) איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.	
סה"כ 20 נק'	פרק שני: כתיבת טיעון משימת הבעה בכתב נבדקת על פי הקריטריונים של תוכן, מבנה ולשון. במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת ניקוד חלקי שאינו מפורט להלן.	הבעה בכתב	8

<p>10 נק' 4) נק' הסוגה והצגת הנושא, 6 נק' הנימוקי □</p>	<p>הערה: על הבודק לחבר את מספר הנקודות בשני רכיבי התוכן.</p> <p>הסוגה והצגת הנושא 4 = טקסט טיעון הכולל התייחסות לנושא (דיאלוג עם הגריין שבפתיח) והבעת עמדה מפורשת להצעה זו.</p> <p>2 = הצגת עמדה ללא הקשר (ללא דיאלוג עם הגריין שבפתיח) או הצגת הנושא ללא הבעת עמדה מפורשת.</p> <p>הנימוקים 6 = כתיבת נימוקים רלוונטיים. הערה: כתיבת נימוק אחד בלבד, אבל מפורט ורלוונטי, תזכה את התלמיד בשש הנקודות בסעיף זה.</p> <p>דוגמות לנימוקים התומכים באיסור מכירת הממתקים:</p> <p>- יש חשיבות רבה לפיתוח מודעות להרגלים של אורח חיים בריא ותזונה נכונה כבר מגיל צעיר וחשוב שבית הספר יקדם גם הוא חינוך לאורח חיים זה, ועל כן יש למכור במזנון בית הספר רק מזון בריא שיתרום לתזונה מיטבית של התלמידים. / מכירת ממתקים, חטיפים ושתייה מתוקה גורמים לילדים לפיתוי בצריכתם / מכירת מוצרים לא בריאים במזנון בית הספר גורמת לתלמידים רבים להחליף את הכריך הבריא שהביאו מהבית בממתקים ובחטיפים עתירי שומן ונטולי ויטמינים. / מכירת מוצרים לא בריאים עלולה לגרום לתלמידים רבים השמנה מיותרת בשל כמות הסוכר והשומן המצויים בהם. / לחברה יש השפעה על הילדים ולכן רק אם יראו שכולם צורכים רק מזון בריא הם יתחילן לנהוג כמו כולם.</p> <p>דוגמות לנימוקים התומכים בהמשך מכירת הממתקים:</p> <p>- ילדים מביאים מהבית מזון בריא ומזנון בית הספר מוכר עבורם ממתקים וחטיפים כתוספת שאותה הם לא מביאים מהבית. / יש לאפשר מכירת ממתקים ולחנך את התלמידים לצרוך אותם באופן מבוקר. / צריכת ממתקים וחטיפים בבית הספר כתוספת למזון הבריא מנעימה את השהות בבית הספר ובפרט כאשר התלמידים נמצאים בקבוצה. / יש לאפשר בחירה לתלמידים. כל תלמיד צריך לקחת אחריות על בריאותו ועל בחירותיו. / 3 = נימוק לא מפורט / נימוק חלקי</p>	<p>תוכן</p>
<p>5 נק'</p>	<p>לכידות וקישוריות 5 = הטקסט רציף (אינו כתוב בנקודות) ויש בו קשר לוגי בין משפטים, בין רעיונות ובין החלקים השונים של הטקסט. בטקסט יש שימוש נכון במילות קישור המבטאות את הקשר הלוגי שבין עמדת התלמיד ובין הנימוקים.</p>	<p>מבנה</p>
<p>5 נק'</p>	<p>5 = משלב לשון בינוני גבוה, התאמה במין, במספר וביידוע, הקפדה על תקינות התצורה ודגמי המשפט, שימוש תקין בסימני הפיסוק (ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט), כתיב נכון (אין להוריד נקודות על כתיב מלא או על כתיב חסר).</p>	<p>לשון</p>
	<p>הערה לשלושת הסעיפים (תוכן, מבנה, לשון): ציון 0 = התלמיד חרג מן הסוגה הנדרשת במטלה / כתב משפט אחד בלבד.</p>	

פרק שלישי: שימוש במשאבי טבע ודלדולם			
2 נק'	<p>2 = תשובה הכוללת שני צרכים שלשמש האדם זקוק למים מבין השלושה הבאים:</p> <p>לבניית גופו / לחקלאות / לתעשייה</p> <p>1 = תשובה הכוללת רק צורך אחד / אחד הצרכים אינו נכון / העתיק את ההסבר לצורך ולא דייק בצורך עצמו.</p> <p>0 = לא נכון / לא ענה</p>	איתור מידע	9 א
4 נק'	<p>4 = תשובה הכוללת שתי סיבות לשימוש הגובר במים:</p> <p>גידול אוכלוסיית האדם</p> <p>התפתחות טכנולוגיה</p> <p>1-2 = התשובה כוללת רק סיבה אחת / סיבה אחת אינה נכונה.</p> <p>0 : לא נכון / לא ענה</p>	פרשנות והיסק	9 ב
3 נק'	<p>4 = כמות המים הניתנת להפקה בישראל מוגבלת. / יש חשש שעם גידול האוכלוסייה לא יספיקו המים משום שמקורות המים בארץ מנוצלים כמעט לגמרי כבר עתה.</p> <p>2 = תשובה חלקית שאינה מתייחסת לכמות המוגבלת / לניצול הכמעט מלא של המים הזמינים בישראל.</p> <p>0 = לא נכון / לא ענה</p>	איתור מידע	10
5 נק'	<p>תשובה הכוללת 5 השלמות נכונות (1 נק' לכל השלמה נכונה)</p> <p>1. ניתן להסיק</p> <p>2. לא ניתן להסיק</p> <p>3. ניתן להסיק</p> <p>4. ניתן להסיק</p> <p>5. לא ניתן להסיק</p>	פרשנות והיסק	11
5 נק'	<p>5 = התשובה כוללת בחירה של עצה שימושית המתאימה לבני נוער ונימוק לבחירה.</p> <p>לדוגמה:</p> <p>עצה מספר 2 מתאימה לבני הנוער מכיוון שהיא מיעצת להם לחסוך במהלך השימוש היומיומי שלהם במים הן בזמן צחצוח השיניים והן בזמן הרחצה. אלה פעולות שבני הנוער נוהגים לבצע מידי יום. / בני נוער מסייעים בעבודות הבית כמו למשל בהדחת כלים או</p> <p>עצות 3 או 6 או 7</p> <p>בני נוער רבים מסייעים בעבודות הבית השונות (יש לנמק בהתאם לעצה שנבחרה) או נוטלים חלק פעיל בעזרה באחזקת הבית ולכן העצות מתאימות גם עבורם.</p> <p>תשובה חלקית</p> <p>2-4 = התלמיד בחר בעצה המתאימה לבני הנוער אך הנימוק אינו תומך באופן ברור בבחירה / הנימוק חלקי / כללי</p> <p>0: לא נכון / לא ענה</p>	פרשנות והיסק	12 א
3 נק'	<p>3 = התלמיד הקיף את מסיח 2</p> <p>0 = התלמיד הקיף את מסיחים 1, 3, או 4</p>	פרשנות והיסק	13 א
3 נק'	<p>3 = התלמיד הקיף את מסיח 3</p> <p>0 = התלמיד הקיף את מסיחים 1, 2, או 4</p>	פרשנות והיסק	13 ב
4 נק'	<p>4 = שתי תשובות נכונות</p> <p>בזבוז – חיסכון / צבירה</p> <p>תקין - מקולקל / משובש / פגום / אינו פועל / הרוס</p> <p>2 = תשובה אחת נכונה</p> <p>0 = שתי תשובות לא נכונות</p>	אוצמ"ל	14 א

3 נק'	<p>3 = התלמיד הקיף את משפטים 1 + 2 + 3 .</p> <p>2 = : התלמיד הקיף שני משפטים נכונים / הקיף שני משפטים נכונים ומשפט אחד שאינו נכון.</p> <p>0 = התלמיד הקיף רק משפט אחד נכון / לא ענה.</p>	אוצמ"ל	14 ב
3 נק'	<p>(במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת ניקוד חלקי שאינו מפורט להלן).</p> <p>3 = תשובה הכוללת את עמדת התלמיד (חיובית, שלילית, שיש בה הסתייגות) בליווי נימוק מתאים.</p> <p>לדוגמה :</p> <p>הטענה נכונה, מכיוון שכך נוכל להתגבר על בעיית המחסור במים בישראל. במאמר כתוב שמקורות המים בישראל מוגבלים מאוד, והשימוש בהם גורם להידלדלותם. אם אנחנו התושבים ננהג בתבונה וניישם את העצות לחיסכון במים, נוכל להתגבר על הבעיה או לפחות לא נחמירה. אפשר להסיק זאת מהעצות ומהחוק לחיסכון במים. כמעט כל אדם יכול ליישם עצות אלה בקלות יחסית ובכך לחסוך במים. אם כל אחד ישתמש ביעילות ובתבונה במים, ויישם את ההצעות וגם ישמור על החוק, אפשר יהיה לחסוך במים בצורה משמעותית ובכך להקל על בעיית המחסור במים או אפילו לפתור אותה.</p> <p>או</p> <p>לדעתי הטענה אינה נכונה. משום שבמאמר כתוב שמקורות המים בישראל מוגבלים, וכבר עכשיו הם מנוצלים כמעט לגמרי, כך שעם הגידול הטבעי של האוכלוסייה, המצב יחמיר, וחיסכון באמצעות חסכם או צמצום השימוש במים לא ממש יפתור את הבעיה. כמו כן השימוש במים הוא גם לצרכי חקלאות ותעשייה, ולא ניתן לצמצם שימוש זה. לכן ישראל צריכה למצוא פתרונות אחרים לבעיית המחסור במים, ולא באמצעות הקפדה על חיסכון במים על ידי התושבים.</p> <p>ניקוד חלקי: תשובה הכוללת נימוק מתאים ללא ציון מפורש של עמדת התלמיד או תשובה הכוללת נימוק שאינו מיטבי.</p> <p>0 = תשובה הכוללת דעה בלבד ללא נימוק, או שהיא כוללת נימוק שאינו רלוונטי.</p>	<p>הערכה וביקורת</p> <p>(תוכן)</p>	<p>15 מעריכים פעמיים: פעם תוכן ופעם הבעה בכתב.</p> <p><u>סה"כ</u> <u>8 נק'</u></p>
5 נק'	<p>בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה בלבד</p> <p>5 = איכות כתיבה מיטבית</p> <p>3-4 = איכות כתיבה בינונית</p> <p>1-2 = איכות כתיבה נמוכה</p> <p>0 = איכות כתיבה חלשה מאוד</p> <p>כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש להתייחס לרכיבים הבאים:</p> <p>מבנה התשובה, מבנה המשפטים, הרצף בין המשפטים, מילות הקישור, משלב הלשון, סימני הפיסוק (שימוש תקין בסימני הפיסוק ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט) הכתיב.</p> <p>הערה: איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</p>	<p>(הבעה בכתב)</p>	

<p>3 נק'</p>	<p>(במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת ניקוד חלקי שאינו מפורט להלן).</p> <p>3 = תשובה הכוללת את עמדת התלמיד (חיובית, שלילית, שיש בה הסתייגות) בליווי נימוק מתאים. לדוגמה:</p> <p>לדעתי, הטענה... נכונה משום שישראל היא מדינה מפותחת מאוד מבחינה טכנולוגית, ואפשר בהחלט לבסס את הכלכלה שלה על התעשייה, ולא על החקלאות. אם התעשייה שלנו תהיה מספיק מפותחת, נוכל לקנות את המזון שלנו ממדינות שאין בהן בעיית מים. באמצעות תעשייה חזקה ומפותחת אולי נוכל גם למצוא פתרונות יעילים לייצור מזון, ללא שימוש רב במים.</p> <p>או</p> <p>לדעתי, הטענה ... אינה נכונה ואפילו תעמיד את מדינת ישראל בסכנה קיומית. אמנם השקעה בפיתוח התעשייה היא דבר חשוב, אך לא על חשבון החקלאות. מדינת ישראל היא מדינה עצמאית שצריכה לדעת לדאוג לכל הצרכים שלה ובכלל זה למזון.</p> <p>ניקוד חלקי: תשובה הכוללת נימוק מתאים ללא ציון מפורש של עמדת התלמיד או תשובה הכוללת נימוק שאינו מיטבי .</p> <p>0: תשובה הכוללת דעה בלבד ללא נימוק, או שהיא כוללת נימוק שאינו רלוונטי .</p>	<p>הערכה וביקורת</p> <p>(תוכן)</p>	<p>16 מעריכים פעמיים: פעם תוכן ופעם הבעה בכתב.</p> <p>סה"כ 8 נק'</p>
<p>5 נק'</p>	<p>בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה בלבד</p> <p>5 = איכות כתיבה מיטבית 4-3 = איכות כתיבה בינונית 2-1 = איכות כתיבה נמוכה 0 = איכות כתיבה חלשה מאוד</p> <p>כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש להתייחס לרכיבים הבאים: מבנה התשובה, מבנה המשפטים, הרצף בין המשפטים, מילות הקישור, משלב הלשון, סימני הפיסוק (שימוש תקין בסימני הפיסוק ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט) הכתיב. הערה: איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</p>	<p>(הבעה בכתב)</p>	